Schoolondersteuningsprofiel:

1	**Korte beschrijving van de locatie**
	Het Citadel College kent 2 locaties. Op de locatie Dijkstraat worden de opleidingen vmbo basis/kader verzorgd en op de locatie Griftdijk zijn de opleidingen Theoretische Leerweg, Havo en Vwo ondergebracht. *De vmbo locatie aan de Dijkstraat.* • *Onderbouw*: In leerjaar 1 en 2 werken we met zogenaamde dakpanklassen. Dat zijn klassen met een gecombineerde basis- / kaderberoepsgerichte leerweg en klassen met een gecombineerde kader- / theoretische leerweg. • *Bovenbouw:* In de bovenbouw wordt alleen aan leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg verzorgd. Het Citadel College verzorgt de opleidingen Zorg en Welzijn en Handel & Administratie / Handel & Verkoop. • *Leerwegondersteunend onderwijs.* Het Citadel College verzorgt ook leerwegondersteunend onderwijs. Leerlingen met een lwoo-verklaring worden geplaatst op de locatie Dijkstraat. • *Aantal leerlingen.* Vooral voor de leerlingen in het VMBO vinden we onderwijs in een kleinschalige setting heel belangrijk. Het aantal leerlingen op de locatie Dijkstraat zal in de toekomst niet meer dan 440 zijn. *De THV locatie aan de Griftdijk (theoretische leerweg, Havo en Vwo)* De THV locatie aan de Griftdijk is een nieuw schoolgebouw dat we in augustus 2012 in gebruik genomen hebben. Op dit moment zijn er 700 leerlingen gehuisvest en over een paar jaar zullen dat er 1000 zijn. • *Onderbouw* In leerjaar 1 en 2 werken we met dakpanklassen. Dat zijn klassen met een gecombineerde opleiding theoretische leerweg en Havo (TH) en een gecombineerde opleiding Havo en VWO (HV). Leerlingen met een eenduidig VWO-advies, een Cito score van tenminste 545 en een leergierige instelling, kunnen een plaats krijgen in een aparte Vwo+ klas. • *Bovenbouw* Na leerjaar 2 vervolgen de leerlingen hun schoolloopbaan in de theoretische leerweg, de Havo of het Vwo. Het Citadel College biedt in het VMBO-t alle sectoren aan en in het Havo en Vwo kunnen alle profielen gekozen worden. Daarmee is een goede doorstroom naar het MBO, HBO en de Universiteit mogelijk. *Kleinschaligheid.* Voor beide locaties van het Citadel College geldt dat de leerlingen opgedeeld zijn in kleine opleidingseenheden. Een voorbeeld van zo'n opleidingseenheid is 'havo/vwo onderbouw'. Iedere opleidingseenheid kent een vaste groep docenten en een eigen teamleider en is gehuisvest in een eigen domein binnen het gebouw. Op die manier willen we optimaal recht doen aan kleinschaligheid en uitdrukking geven aan "de school die je kent". *Voorzieningen voor leerlingen die aangewezen zijn op een rolstoel.* De locatie Dijkstaat kent geen voorzieningen voor rolstoelgebruikers. Op het gebouw aan de Griftdijk zijn een lift en een invalidentoilet aanwezig. *Voor uitgebreide informatie zie: www.citadelcollege.nl*
2	**Visie op ondersteuning**
	Het Citadel College wil leerlingen toerusten voor hun leven als medeburger in de maatschappij (socialiseren) en wil leerlingen voorbereiden op het behalen van het hoogst haalbare diploma (kwalificeren). De school hanteert de uitgangspunten hoogwaardig onderwijs, geborgenheid en betrokkenheid en de uitwerking daarvan zegt iets over de leeromgeving die we voor iedere leerling willen creëren om zich optimaal te ontwikkelen. Belangrijk element van ons uitgangspunt hoogwaardig onderwijs is dat we onze leerlingen in onderwijs en begeleiding zoveel mogelijk op maat proberen te bedienen.
3	**Basisondersteuning (1e lijn)** *(De basisondersteuning is onderverdeeld in lijnen van eenvoudige ondersteuning naar meer ondersteuning)*
3.1	De 1e lijns ondersteuning wordt verzorgd door de vakdocenten en de mentor. Van iedere vakdocent verwachten we dat hij over een pedagogisch / didactisch repertoire beschikt waarmee hij in staat is een veilige, ordelijke en taakgerichte werksfeer te creëren. Om docenten daartoe blijvend in staat te stellen,

	worden interne scholingsbijeenkomsten georganiseerd en worden docenten door de remedial teacher en orthopedagoog ondersteund om leerlingen meer op maat te kunnen begeleiden. Iedere klas heeft tenminste één mentor. De mentor is voor zijn klas aanspreekpersoon voor collega's, ouders, leerlingbegeleiders, afdelingsleider en schoolleiding. Hij heeft bijzondere aandacht voor sfeer en onderlinge omgang in de groep en probeert daar door gesprekken, activiteiten en dergelijke in positieve zin op te sturen. Wanneer leerlingen het basisprogramma van de groep niet kunnen volgen, zoekt de mentor samen met de afdelingsleider en zorgcoördinator naar mogelijkheden voor extra begeleiding. Voor de ouders is de mentor de belangrijkste contactpersoon namens de school.
3.2	**De organisatie van de 1e lijnondersteuning:** Op het Citadel College vinden we het belangrijk dat leerlingen elkaar en hun docenten kennen en we vinden het van belang dat docenten hun leerlingen kennen. Om dat mogelijk te maken hebben we de school ingedeeld in opleidingseenheden van leerlingen die allemaal hun eigen leshuis hebben. Iedere opleidingseenheid heeft een vaste groep van docenten die samen het afdelingsteam vormen en die aangestuurd worden door een afdelingsleider. Het afdelingsteam vergadert wekelijks en een deel van het overleg kan worden besteed aan het bespreken van leerlingen. Bij deze leerlingenbespreking is in het VMBO de zorgcoördinator altijd aanwezig en in de THV-teams is dat op uitnodiging het geval. Voor leerlingen met een extra zorgbudget en leerlingen waarvoor (nog) geen extra budget aanwezig is maar die wel veel extra ondersteuning vragen, wordt een handelingsplan opgesteld. Indien nodig wordt een geëvalueerd handelingsplan na een half jaar gebruikt om een zorgbudget aan te vragen bij het Samenwerkingsverband. Handelingsplannen worden na een afgesproken periode geëvalueerd. Meestal is dat na een rapportvergadering. In de evaluatie wordt nagegaan of met het handelingsplan de gestelde doelen behaald zijn en waar bijstelling van het plan gewenst is. De mentor stelt met ondersteuning van de orthopedagoog of zorgcoördinator het handelingsplan op, zorgt ervoor dat het aangepast wordt en bespreekt het met de ouders. Na iedere rapportperiode wordt er een ouderavond (3x) georganiseerd. Ouders kunnen op zo'n avond in gesprek met 3 vakdocenten. Een van hen kan ook de mentor zijn. We verwachten dat de leerlingen bij dit gesprek aanwezig zijn. <u>Hoe wij de leerling systematisch volgen:</u> De prestaties van de leerlingen worden gevolgd op basis van toetsresultaten en rapportcijfers. ▪ Op ieder rapport wordt op een 4-puntsschaal per vak een waardering voor het gedrag en de inzet bij het betreffende vak gegeven. ▪ De mentor volgt de leerling op het gebied van welbevinden, studieresultaten, gedrag en inzet, voert daarover ook gesprekken met de leerling en houdt de ouders op de hoogte. ▪ De eerste 3 leerjaren worden de vorderingen van iedere leerling voor de vakken Nederlands, wiskunde en Engels gevolgd met behulp van het Cito – volgsysteem. ▪ In de brugklas wordt iedere leerling gescreend op dyslexie. ▪ Door middel van een vragenlijst(SAQI) worden de motivatie, welbevinden en zelfvertrouwen in kaart gebracht. De SAQI wordt digitaal afgenomen in de brugklas. ▪ Het geoorloofd en ongeoorloofd verzuim van de leerlingen wordt systematisch bijgehouden in het leerlingenadministratiesysteem (Magister) ▪ De schoolarts en schoolverpleegkundige zien en spreken iedere leerling tenminste één keer in de eerste twee jaar van het voortgezet onderwijs. Zij maken een verslag van hun bevindingen. <u>Loopbaanoriëntatie (LOB):</u> *<u>VMBO:</u>* ▪ Leerlingen in klas 1 en 2 volgen een programma "Mentorlessen en oriëntatie op het arbeidsveld" van 4 klokuren per week. In deze lessen werken leerlingen aan projecten die bedoeld zijn om ze diverse vaardigheden bij te brengen maar ook te laten ontdekken wat hun talenten zijn, wat de beroepsmogelijkheden zijn binnen de diverse beroepssectoren zijn en welke beroepen goed aansluiten bij hun voorkeur en talenten. ▪ De mentor volgt de leerling op het gebied van welbevinden, studieresultaten, gedrag en inzet, voert daarover ook gesprekken met de leerling en houdt de ouders op de hoogte. ▪ De mentoren verzorgen met de decaan een voorlichtingsavond aan de ouders over LOB en de opleidingskeuze die de leerlingen aan het eind van leerjaar 2 en leerjaar 4 moeten maken.

- De mentor bespreekt met de leerlingen en hun ouders de aanstaande keuze voor een opleiding en wordt daarbij ondersteund door de decaan..
- Ouders en leerlingen hebben de mogelijkheid om apart met de decaan een adviesgesprek aan te vragen.

VMBO-THEORETISCHE LEERWEG/HAVO/VWO:

- Leerlingen in de TH dakpanklas volgen in leerjaar 1 een mentorprogramma van 3 klokuren per week en in leerjaar 2 zijn dat 2 klokuren.
- Leerlingen in de HV dakpanklas volgen in leerjaar 1 een mentorprogramma van 2 klokuren per week en in leerjaar 2 is dat 1 klokuur per week.
- In het mentorprogramma wordt ruim aandacht besteed aan studievaardigheden.
- De mentor volgt de leerling op het gebied van welbevinden, studieresultaten, gedrag en inzet, voert daarover ook gesprekken met de leerling en houdt de ouders op de hoogte.
- De mentoren verzorgen met de decaan in leerjaar 3 een voorlichtingsavond aan de ouders over de profielkeuze (HV) en de sectorkeuze (TL) die de leerlingen aan het eind van leerjaar 3 moeten maken.
- De mentor bespreekt met de leerlingen en hun ouders de aanstaande keuze voor een profiel / sector en wordt daarbij ondersteund door de decaan..
- Ouders en leerlingen hebben de mogelijkheid om apart met de decaan een adviesgesprek aan te vragen.

Protocollen:

Het Citadel College werkt op het gebied van leerlingenondersteuning met de volgende protocollen:

- Protocol schoolverzuim en verlof.
- Dyslexieprotocol.
- Pestprotocol
- Protocol meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld
- Dyscalculieprotocol (in onderzoek)

4	**Basisondersteuning (2e lijn): Als een leerling enige extra ondersteuning nodig heeft**
4.1	Op het Citadel College is een continuüm aan ondersteuning gegarandeerd. De ondersteuning in de 2e lijn treedt in werking wanneer de begeleiding door de vakdocent en mentor onvoldoende resultaat oplevert. Door de signalering van vakdocenten, mentoren en / of onderwijsondersteunend personeel wordt aan de afdelingsleider en de zorgcoördinator duidelijk gemaakt dat zich problemen voordoen of dreigen voor te doen bij een leerling. Deze signalering geschiedt niet op ad hoc basis maar is gestructureerd onderdeel van planmatige communicatie tussen mentoren en afdelingsleider enerzijds en afdelingsleider en zorgcoördinator anderzijds. De leerlingen worden door de mentor aangemeld bij de zorgcoördinator middels het i-zat formulier. <u>Gespecialiseerde medewerkers:</u> ▪ Zorgcoördinator. Op beide locaties van het Citadel College is een zorgcoördinator aanwezig. De zorgcoördinator inventariseert bij de afdelingsleider en tijdens de leerlingenbesprekingen welke extra ondersteuning diverse leerlingen nodig hebben en zorgt ervoor dat deze ondersteuning vanuit de 2e of 3e lijns-zorg binnen de beschikbare mogelijkheden ook ingezet wordt. ▪ Orthopedagoog De orthopedagoog is expert op het gebied van leer- en gedragsproblematiek. Zij zet haar expertise in om vakdocenten, mentoren en 2e lijnsbegeleiders te adviseren en ondersteunen bij hun begeleidingstaak. De orthopedagoog verzorgt een aantal keren per jaar scholingsbijeenkomsten voor afdelingsteams om zo de begeleidingsvaardigheden van docenten en mentoren te vergroten. ▪ Docenten die voor hun vak Hulp Op Maat (HOM) verzorgen. Van alle docenten verwachten we dat ze binnen hun lessen ondersteuning bieden aan leerlingen die moeite hebben om het programma te volgen. Als deze behoefte aan ondersteuning groter is dan de vakdocent in zijn les kan bieden dan kan de leerling het Hulp Op Maat programma volgen. De HOM-lessen worden wekelijks verzorgd door vakdocenten en vinden over het algemeen na schooltijd plaats. ▪ Remedial teacher. Als de HOM-lessen niet voldoen als extra begeleiding op een bepaald vakgebied dan wordt de remedial teacher ingezet. De remedial teacher is expert op het gebied van begeleiding van leerlingen met leerproblemen. De inzet van de remedial teacher is niet structureel. De bedoeling is dat zij met haar begeleiding de leerling weer aansluiting geeft bij het reguliere vakprogramma of de HOM. ▪ Faalangstreductietrainers Leerlingen die vanwege faalangst met hun resultaten achterblijven bij hetgeen zij aan mogelijkheden in huis hebben, komen in aanmerking voor een faalangstreductietraining. Deze training leert ze om te gaan met de remmingen die ontstaan als gevolg van faalangst. Een training omvat 8 bijeenkomsten van een uur en worden verzorgd door docenten die daarvoor bevoegd zijn. ▪ Examen(vrees)trainers. Leerlingen kunnen gebukt gaan onder grote spanning voor hun examens en die spanning kan een negatieve uitwerking hebben op hun presteren. In de examenklas bieden we deze leerlingen een training aan die ze leert beter om te gaan met examenvrees. . Een training omvat 8 bijeenkomsten van een uur en worden verzorgd door docenten die daarvoor bevoegd zijn. ▪ Trainer sociale vaardigheden (SOVA) Sociale vaardigheidstraining is er op gericht de leerling weerbaarder en zelfverzekerder te maken in sociale situaties. De leerlingen leert er grenzen stellen, voor zichzelf op te komen, zichzelf duidelijk voor te stellen, een gesprekje aan te knopen en meer adequaat te reageren in complexere situaties. De training SOVA beslaat 7 bijeenkomsten van een uur en worden verzorgd door een daarvoor opgeleide docent. • Schoolmaatschappelijk werker (SMW) Als leerlingen kampen met sociaalemotionele problematiek kan een doorverwijzing richting schoolmaatschappelijk werk binnen de school zinvol zijn. De schoolmaatschappelijk werker richt zich met name op de lichte vormen van sociaal emotionele problematiek en de gevolgen daarvan. In de meeste gevallen omvat een gesprekcyclus bij SMW 4 à 5 gesprekken. Dit kunnen gesprekken zijn met de leerling en/of ouders/verzorgers, met betrokken instanties en/of mentoren. Na de

begeleiding vanuit SMW kan doorverwezen worden naar passende zorg buiten school. Hierover neem de maatschappelijk werker dan contact op met betrokkenen.

Welke ondersteuning kan de locatie aanbieden?

- Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)
  Lwoo wordt alleen aangeboden op de locatie Dijkstraat. Dat betekent dat leerlingen met een lwoo indicatie op deze locatie geplaatst zullen worden. In de onderbouw van het vmbo wordt een lwoo-leerling over het algemeen geplaatst in een kleinere klas of in een klas met extra remediale ondersteuning. Voor elke lwoo-groep wordt een groepsplan geschreven door de mentor geschreven. Dit groepsplan wordt regelmatig besproken met betrokkenen en wordt na iedere rapportperiode indien nodig aangepast.
- Hulp Op Maat (HOM)
  In leerjaar 1 en 2 hebben de leerlingen de mogelijkheid HOM lessen te volgen. Deze lessen worden door vakdocenten gegeven en vinden plaats na schooltijd. Het aantal leerlingen tijdens een HOM-les is beperkt en dat geeft de docent de mogelijkheid leerlingen individueel te helpen. De vakken waarvoor HOM verzorgd wordt zijn Nederlands, Engels, Wiskunde. Rekenen. Duits en Frans.
- Remedial teaching.
  Leerlingen die tijdelijk meer ondersteuning nodig hebben dan in de HOM-lessen geboden wordt, kunnen in aanmerking komen voor ondersteuning door de remedial teacher. Deze ondersteuning is altijd tijdelijk van aard en er op gericht om leerlingen weer aansluiting te laten krijgen bij het (vak)programma.
- Dyslexie
  Het Citadel College werkt met een dyslexieprotocol.
  Leerlingen die in het bezit zijn van een officiële dyslexieverklaring, komen in aanmerking voor één of een combinatie van de hieronder beschreven faciliteiten:
  - Toetsen in lettertype ARIAL 12
  - Extra tijd om toetsen te maken of vermindering van het aantal toetsvragen
  - Aangepaste beoordeling spelling, behalve bij het leren van expliciete regels
  - Voorbereiden van leesbeurten
  - Indien nodig het kopiëren van aantekeningen van de docent of een medeleerling
  - Extra begeleiding tijdens de Hulp Op Maat lessen van de diverse vakken
  - Indien noodzakelijk wordt begeleiding door de remedial teacher ingezet.

  Bij schoolexamentoetsen die tijdens proefwerkweken in de leerjaren 3 Theoretische Leerweg, 4 Theoretische leerweg, 4 Havo, 5 Havo, 4 Vwo, 5 Vwo en 6 Vwo afgenomen worden en bij het Centraal Examen wordt de mogelijkheid van digitale ondersteuning bij het lezen van teksten geboden. Door inzet van het programma Sprinto wordt geschreven tekst voor de leerling omgezet in gesproken tekst.
- Dyscalculie.
  De school bereidt een dyscalculieprotocol voor.
- Voor leerlingen die volgens de huidige gang van zaken op basis van een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking in aanmerking zouden komen voor een clusterindicatie speciaal onderwijs, is er zeer beperkte begeleidingsmogelijkheid op het Citadel College.
  - *Cluster 1.*

  Voor leerlingen met een visuele handicap heeft het Citadel College geen bijzondere faciliteiten en begeleidingsmogelijkheden. Als na een eventuele aanmelding blijkt dat met inzet van extra budget het volgen van regulier onderwijs op het Citadel College wel mogelijk en verantwoord is, dan is plaatsing van de leerling mogelijk. Om deze leerling en de overige leerlingen in de klas optimaal recht te doen op het gebied van onderwijs en begeleiding, zal het Citadel College niet meer dan één “clusterleerling” per klas plaatsen.
  - *Cluster 2.*

  Voor dove of slechthorende leerlingen en leerlingen met ernstige communicatiemogelijkheden heeft het Citadel College geen bijzondere faciliteiten en begeleidingsmogelijkheden. Als na een eventuele aanmelding blijkt dat met inzet van extra budget het volgen van regulier onderwijs op het Citadel College wel mogelijk en verantwoord is, dan is plaatsing van de leerling mogelijk. Om deze leerling en de overige leerlingen in de klas optimaal recht te doen op het gebied van onderwijs en begeleiding, zal het Citadel College niet meer dan één “clusterleerling” per klas plaatsen.
  - *Cluster 3.*

  Voor lichamelijk gehandicapte kinderen, zeer moeilijk lerende kinderen en langdurig zieke kinderen met een lichamelijke handicap heeft het Citadel College geen bijzondere faciliteiten en begeleidingsmogelijkheden. Als na een eventuele aanmelding blijkt dat met inzet van extra budget het volgen van regulier onderwijs op het Citadel College wel mogelijk en verantwoord is, dan is plaatsing van de leerling mogelijk. Om deze leerling en de overige leerlingen in de klas optimaal recht te doen op het gebied van onderwijs en begeleiding, zal het Citadel College niet meer dan één “clusterleerling” per klas plaatsen.

- *Cluster 4.*

Voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen. Kinderen met gedrags- en/of psychiatrische stoornissen zoals ADHD, PDD-NOS. ODD, CD, klassiek autisme, Gilles de la Tourette, hechtingsproblematiek en dergelijke heeft het Citadel College geen bijzondere faciliteiten en begeleidingsmogelijkheden. Als na een eventuele aanmelding blijkt dat met inzet van extra budget het volgen van regulier onderwijs op het Citadel College wel mogelijk en verantwoord is, dan is plaatsing van de leerling mogelijk. Om deze leerling en de overige leerlingen in de klas optimaal recht te doen op het gebied van onderwijs en begeleiding, zal het Citadel College niet meer dan één "clusterleerling" per klas plaatsen.

- *Overige leerlingen die aangewezen zijn op aanmerkelijk meer dan gemiddelde ondersteuning.*

Voor leerlingen die volgens de huidige systematiek niet in aanmerking zouden komen voor speciaal onderwijs binnen een van de hiervoor genoemde clusters, maar waar wel voor geldt dat zij aanmerkelijk meer dan een gemiddelde ondersteuningsinvestering vragen, geldt dat plaatsing pas zal plaatsvinden na uitgebreid overleg met de school van herkomst en eventueel aanvullend onderzoek. Uit dat overleg en aanvullend onderzoek moet duidelijk worden dat plaatsing van de leerling mogelijk is. Om deze leerling en de overige leerlingen in de klas optimaal recht te doen op het gebied van onderwijs en begeleiding, zal het Citadel College niet meer dan één "clusterleerling" of leerling met bijzondere ondersteuningsbehoefte per klas plaatsen.

<u>Samenwerking met ketenpartners:</u>

De ketenpartners van het Citadel College zijn:

- Veilig Thuis
- De schoolarts en schoolverpleegkundige van de GGD
- Het (school)maatschappelijk werk (Entrea)
- Wijkteams / jongerenwerk
- Wijkagent
- Gemeenten met leerplichtambtenaren
- Het samenwerkingsverband PO/VO met het Flex College en de Rebound voorziening

Genoemde personen en instellingen kunnen een rol spelen bij de begeleiding van de leerlingen. De zorgcoördinatoren van de school onderhouden de contacten en organiseren eenmaal in de 3 weken een overleg waarin deze instellingen betrokken kunnen zijn. In dit overleg kunnen leerlingen met een bijzondere ondersteuningsbehoefte besproken en er worden afspraken gemaakt over de (extra) inzet van deze ondersteuning en wie die ondersteuning gaat verzorgen (zie ook de beschrijving bij de 3e lijnsbegeleiding verderop in deze notitie)

De organisatie van de 2e lijnondersteuning:

<u>Voordat een leerling op school komt:</u>

- Van alle leerlingen die zich aangemeld hebben wordt bij de basisschool een onderwijskundig rapport en andere informatie die van belang is voor onderwijs en ondersteuning opgevraagd. Als deze informatie aanleiding geeft voor aanvullende informatie, kan de school contact opnemen met de school van herkomst en/of de ouders. Het Citadel College verwacht bij de aanmelding volledige openheid van zaken.
- Leerlingen die aangemeld worden voor een van de leerwegen vmbo kunnen in aanmerking komen voor leerwegondersteuning. Het Citadel College laat alle leerlingen die zich met een Cito-score van 520 of lager een drempelonderzoek afleggen. De uitslagen van dit onderzoek worden gebruikt voor de aanvraag van de lwoo-indicatie en het opstellen van ontwikkelperspectieven (handelingsplannen) ten behoeve van de ondersteuning van deze leerlingen. Leerlingen die op de basisschool al een drempelonderzoek gedaan hebben, hoeven deze test natuurlijk niet nog een keer te doen.

  Over de lwoo-leerlingen die zich aanmelden, vindt overleg plaats met de basisschool waar de leerling vandaan komt. De informatie uit dit overleg vormt met het onderwijskundig rapport en de resultaten van de lwoo-test een belangrijke basis voor het ontwikkelperspectief (handelingsplan) in het voortgezet onderwijs. De informatie uit de tests, het onderwijskundig rapport en het overleg met de basisschool kan ook opleveren dat de leerling niet geplaatst wordt. Dat gebeurt alleen als het Citadel College verwacht dat het de leerling niet de ondersteuning kan bieden die hij/zij nodig heeft.
- Voor leerlingen die van een school voor speciaal (basis)onderwijs komen en voor leerlingen die van een reguliere basisschool komen en aantoonbare extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs nodig hebben, gelden bij de aanmelding de volgende procedure:
  - De ouder(s) /verzorger(s) verstrekken bij de aanmelding de noodzakelijke informatie over (vermoeden van) de extra ondersteuning die hun kind nodig heeft. Dat gebeurt schriftelijk.
  - Een oriënterend gesprek van de toelatingscommissie met de ouder(s) / verzorger(s) en de leerling.
  - De ouder(s) / verzorgers(s) verlenen schriftelijke toestemming tot het opvragen van alle relevante informatie bij de school van herkomst en tot inzage in test- en onderzoeksrapporten

door een door het Citadel College aan te wijzen deskundige.
- De voor het onderwijs en begeleiding relevante informatie over de leerling wordt verzameld.
- Een tweede gesprek tussen de ouder(s) / verzorger(s) en de toelatingscommissie van het Citadel College waarin wordt besproken wat er ondersteuning en extra voorzieningen nodig is en waarin besproken wordt of dat mogelijk is op het Citadel College.
- Als de school dat noodzakelijk vindt, wordt er nog aanvullend onderzoek gedaan.
- Vervolgens neemt de toelatingscommissie een besluit en dit wordt schriftelijk aan de ouder(s) / verzorger(s) meegedeeld.
- Met het oog op de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft, zal de school mogelijk een ondersteuningsbudget bij het samenwerkingsverband aanvragen.
- De school stelt in samenwerking met de ouder(s) / verzorger(s) een ontwikkelperspectief op. Dit moet in ieder geval een maand na de inschrijving klaar zijn en de volgende onderwerpen moeten daarin aan de orde komen:
  - De beginsituatie van de leerling.
  - De onderwijsdoelen die de school voor de leerling nastreeft.
  - Welke externe deskundigen de school inschakelt en welke speciale voorzieningen getroffen worden.
  - De manier waarop de school vorderingen van de leerling registreert.
  - Op welke manier en hoe vaak ouder(s) / verzorger(s) en school overleg voeren.
  - Wie het initiatief neemt voor dit overleg.
  - Hoe de ouders op de hoogte blijven van de vorderingen voor hun kind.
  - Wat er gedaan wordt als de geformuleerde doelen niet bereikt worden.

  Het ontwikkelperspectief behoeft instemming van de ouders en wordt zowel door hen als door de school ondertekend. Hiermee verbinden de ouder(s) / verzorger(s) zich ook aan een actieve en positieve inzet voor uitvoering van het ontwikkelperspectief.

<u>Als de leerling al op school zit:</u>

Voor leerlingen die in aanmerking komen voor 2e lijns-ondersteuning geldt in de basis dezelfde gang van zaken zoals beschreven in de organisatie van de 1e lijnsondersteuning. Het onderscheid in met de 1e lijns-voorzieningen zit vooral in het werken met een ontwikkelperspectief en de inzet van 2e lijns functionarissen bij de ondersteuning van de leerlingen (zie 4.1).

Voor leerlingen die in aanmerking komen een ondersteuningsbudget (dus ondersteuning op niveau 3 of 4) van het samenwerkingsverband wordt een ontwikkelperspectief opgesteld. De orthopedagoog stelt dit ontwikkelperspectief op en ontvangt de nodige informatie vanuit de mentor.
Het ontwikkelperspectief wordt besproken met en ondertekend door de ouders.
Alle docenten die werken met de leerling met een ontwikkelperspectief ontvangen op papier de pedagogisch / didactische instructies die van belang zijn om de betreffende leerling goed te kunnen laten presteren.

- Tijdens de rapportvergadering die iedere 3 maanden gehouden worden, staan de docenten met elkaar stil bij de afspraken uit het ontwikkelperspectief van iedere leerling en wordt nagegaan of bijstelling van de afspraken wenselijk is. De bevindingen uit deze rapportvergadering worden door de mentor met de leerling en zijn ouders besproken.
- *De inzet van de 2e lijns functionarissen.*

Als inzet van een 2e lijns functionaris gewenst is, worden doel en inzet opgenomen in het ontwikkelperspectief van de leerling. Alle inzet van 2e lijns – functionarissen wordt gecoördineerd door de zorgcoördinator van de locatie en die onderhoudt daarover de communicatie met de afdelingsleiders.

- *Het resultaat van de inzet van de 2e lijns functionarissen.*

Tweede lijns functionarissen worden geacht op op de hoogte te zijn van het doel waarmee zij iedere leerling begeleiden. Vanuit hun expertise bepalen zijn de inzet (werkwijze). Aan het eind van het begeleidingstraject doen zij kort schriftelijk verslag van de inzet en het rendement dat dit opgeleverd heeft. Dit verslag gaat naar de zorgcoördinator en de mentor en wordt opgenomen in het dossier van de leerling.

5	**Extra ondersteuning (3e lijn): als een leerling in sterke mate extra ondersteuning nodig heeft.**
5.1	Zoals al eerder gesteld, het Citadel College ziet het als haar opdracht om alle leerlingen optimaal toe te rusten voor hun leven als medeburger in onze samenleving en ze op te leiden voor een diploma dat in overeenstemming is met hun mogelijkheden. We weten dat leerlingen soms te maken hebben met eigen beperkingen of beperkingen in hun thuisomstandigheden die een optimale ontwikkeling in de weg staan. Voor deze leerlingen zet de school 2e en 3e lijns-ondersteuning in. De 3e lijns ondersteuning wordt ingezet

	als de kennis en kunde van de specialisten in de school niet (meer) toereikend is om leerlingen adequaat te begeleiden. Ondersteuning vanuit de 3e lijn. Met ondersteuning vanuit de 3e lijn bedoelen we de inzet van specialisten die niet bij de school in dienst zijn, maar die wel de maatschappelijk opdracht hebben om leerlingen met een eigen beperking of een beperking in hun woon- en leefomstandigheden te helpen. Daarbij valt te denken aan: • Specialisten op het gebied van leer- en gedragsproblemen uit het samenwerkingsverband en/of de Regionale Expertise Centra (REC's) Denk hierbij bijvoorbeeld aan ambulant begeleiders. • Veilig Thuis • Schoolarts en schoolverpleegkundige van de Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD). • (School)maatschappelijk werk. • Leerplichtambtenaar van de Gemeente. • Wijkagent. • Wijkteams **Als er zwaardere beperkingen zijn** Wat wij verwachten van een leerling met een zwaardere beperking: • De leerling dient te voldoen aan de toelatingscriteria voor de onderwijssoorten die het Citadel College biedt. Dat wil zeggen dat leerlingen die in aanmerking komen voor Praktijkonderwijs niet toegelaten worden. • Deelname aan onderwijs in klassenverband moet -rekening houdend met de op school gebruikelijke leerlingenaantallen- mogelijk zijn.. • De leerling moet om kunnen gaan met drukke ruimtes tijdens de pauzes en leswisselingen. • De leerling moet voldoende zelfredzaam zijn en de benodigde ondersteuning moet passen binnen de orthopedagogische, didactische of anderszins noodzakelijke begeleiding binnen de reguliere voorzieningen van de school. • De materiële voorzieningen die de leerling gelet op zijn beperking nodig heeft, moeten aanwezig zijn of eenvoudig ingepast kunnen worden in de voorzieningen van de school. • Er mag geen sprake zijn van problematiek die de veiligheid van de leerling zelf, van medeleerlingen of van personeel in gevaar kan brengen of die de onderwijsparticipatie structureel bemoeilijkt (zoals bijvoorbeeld acting-outgedrag) • Er mag geen sprake zijn van gedragsmoeilijkheden of een psychiatrische stoornis die vergelijkbaar is met de indicaties voor zmok-onderwijs (cluster-4).
5.2	**Organisatie van de 3e lijnondersteuning:** Voordat de leerling met een zwaardere beperking op school zit: • Van alle leerlingen die zich aangemeld hebben wordt bij de basisschool of de school voor speciaal basisonderwijs een onderwijskundig rapport en andere informatie die van belang is voor onderwijs en ondersteuning opgevraagd. Als deze informatie aanleiding geeft voor aanvullende informatie, kan de school contact opnemen met de school van herkomst en/of de ouders. Het Citadel College verwacht bij de aanmelding volledige openheid van zaken. • Leerlingen die aangemeld worden voor een van de leerwegen vmbo kunnen in aanmerking komen voor leerwegondersteuning. Het Citadel College laat alle leerlingen die zich met een Cito-score van 520 of lager een drempelonderzoek afleggen. De uitslagen van dit onderzoek worden gebruikt voor de aanvraag van de lwoo-indicatie en het opstellen van ontwikkelperspectieven (handelingsplannen) ten behoeve van de ondersteuning van deze leerlingen. Leerlingen die op de basisschool al een drempelonderzoek gedaan hebben, hoeven deze test natuurlijk niet nog een keer te doen. Over de lwoo-leerlingen die zich aanmelden, vindt overleg plaats met de basisschool waar de leerling vandaan komt. De informatie uit dit overleg vormt met het onderwijskundig rapport en de resultaten van de lwoo-test een belangrijke basis voor het ontwikkelperspectief (handelingsplan) in het voortgezet onderwijs. De informatie uit de tests, het onderwijskundig rapport en het overleg met de basisschool kan ook opleveren dat de leerling niet geplaatst wordt. Dat gebeurt alleen als het

Citadel College verwacht dat het de leerling niet de ondersteuning kan bieden die hij/zij nodig heeft.

- Voor leerlingen die van een school voor speciaal (basis)onderwijs komen en voor leerlingen die van een reguliere basisschool komen en aantoonbare extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs nodig hebben, gelden bij de aanmelding de volgende procedure:
  - De ouder(s) /verzorger(s) verstrekken bij de aanmelding de noodzakelijke informatie over (vermoeden van) de extra ondersteuning die hun kind nodig heeft.
  - Een oriënterend gesprek van de toelatingscommissie met de ouder(s) / verzorger(s) en de leerling.
  - De ouder(s) / verzorgers(s) verlenen schriftelijke toestemming tot het opvragen van alle relevante informatie bij de school van herkomst en tot inzage in test- en onderzoeksrapporten door een door het Citadel College aan te wijzen deskundige.
  - De voor het onderwijs en begeleiding relevante informatie over de leerling wordt verzameld.
  - Een tweede gesprek tussen de ouder(s) / verzorger(s) en de toelatingscommissie van het Citadel College waarin wordt besproken wat er ondersteuning en extra voorzieningen nodig is en waarin besproken wordt of dat mogelijk is op het Citadel College.
  - Als de school dat noodzakelijk vindt, wordt er nog aanvullend onderzoek gedaan.
  - Vervolgens neemt de toelatingscommissie een besluit en dit wordt schriftelijk aan de ouder(s) / verzorger(s) meegedeeld.
  - Met het oog op de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft, zal de school mogelijk een ondersteuningsbudget bij het samenwerkingsverband aanvragen..
  - De school stelt in samenwerking met de ouder(s) / verzorger(s) een ontwikkelperspectief op. Dit moet in ieder geval een maand na de inschrijving klaar zijn en de volgende onderwerpen moeten daarin aan de orde komen:
    - De beginsituatie van de leerling.
    - De onderwijsdoelen die de school voor de leerling nastreeft.
    - Welke externe deskundigen de school inschakelt en welke speciale voorzieningen getroffen worden.
    - De manier waarop de school vorderingen van de leerling registreert.
    - Op welke manier en hoe vaak ouder(s) / verzorger(s) en school overleg voeren.
    - Wie het initiatief neemt voor dit overleg.
    - Hoe de ouders op de hoogte blijven van de vorderingen voor hun kind.
    - Wat er gedaan wordt als de geformuleerde doelen niet bereikt worden.

    Het ontwikkelperspectiefplan behoeft instemming van de ouders en wordt door hen en door de school ondertekend. Hiermee verbinden de ouder(s) / verzorger(s) zich ook aan een actieve en positieve inzet voor uitvoering van het ontwikkelperspectief.

<u>Als een leerling al op school zit:</u>

Voor leerlingen die in aanmerking komen voor 3e lijns-ondersteuning geldt in de basis dezelfde gang van zaken zoals beschreven in de organisatie van de 1e en 2e lijnslijnsondersteuning. Het onderscheid met deze voorzieningen komt voornamelijk tot uitdrukking door de inzet van expertise van mensen en instellingen van buiten de school.

Het Zorg Advies Team (ZAT).
Als een leerling onvoldoende ondersteuning heeft aan de 1e en 2e lijns begeleiding (de basisondersteuning binnen de school op niveau 1 of 2) of wanneer op voorhand blijkt dat die ondersteuning niet toereikend zal zijn, wordt nagegaan welke ondersteuning vanuit de 3e lijn kan helpen. De inzet van 3e lijns-begeleiding geschiedt via het Zorg Advies Team.

In het ZAT zijn de volgende personen / instellingen betrokken:

- De zorgcoördinator van de school.
- De orthopedagoog van de school.
- De bij de leerling betrokken deskundige vanuit het samenwerkingsverband (ambulant begeleider).
- De GGD (schoolverpleegkundige of schoolarts).
- Schoolmaatschappelijk werk.
- Ambtenaar Leerplichtzaken (op uitnodiging).
- Jongerenwerker (op uitnodiging).
- Wijkagent (op uitnodiging).
- Wijkteam)op uitnodiging

De zorgcoördinator is de voorzitter van het ZAT-overleg en het ZAT komt eens per drie weken samen.

Om de leerling in het ZAT te mogen bespreken, is een aantal toestemmingsvereisten van toepassing. Deze zijn beschreven in bijlage 1 bij deze notitie.

Tijdens de bespreking van de leerling in het ZAT wordt met de aanwezige deskundigen besproken en afgesproken wat de school vanuit de eerste en tweede lijns ondersteuning nog kan doen om de ondersteuning van de leerling te verbeteren. Voor leerlingen waarbij (bovendien) ondersteuning uit 3e

	lijnsvoorzieningen van toepassing is, geldt dat er duidelijke afspraken gemaakt en beschreven worden over het ondersteuningsaandeel dat verzorgd wordt door de specialisten buiten de school, het aandeel van de begeleiders binnen de school en het aandeel dat van de ouders en de leerling zelf. Ook wordt afgesproken en vastgelegd hoe de communicatie vanuit de 3e lijn met de school, de leerling en de ouders onderhouden wordt. Als de leerling niet verder kan: Soms blijkt dat ook met de inzet van 3e lijns ondersteuning een leerling onvoldoende begeleid kan worden om onderwijs te volgen op een manier die recht doet aan zijn eigen mogelijkheden en de mogelijkheden van zijn medeleerlingen. In die situaties wordt een leerling opnieuw besproken in het Zorg Advies Team en wordt een van de volgende trajecten uitgezet: • Directe plaatsing op een van de andere scholen voor voortgezet onderwijs uit het samenwerkingsverband. Een verandering van schoolomgeving kan leerlingen soms helpen en mogelijk zijn er scholen voor voortgezet onderwijs die meer expertise en ervaring hebben om de leerling met zijn problematiek te begeleiden. Bij een dergelijke overstap vindt een zorgvuldige overdracht plaats. • Een tijdelijke plaatsing in de Rebound van het samenwerkingsverband Nijmegen. Tijdens dit verblijf wordt de leerling geobserveerd en hij/zij wordt ook geholpen bij het ontwikkelen van die vaardigheden en werkhouding die van belang zijn bij het volgen van (regulier) voortgezet onderwijs. Gedurende de periode dat de leerling onderwijs volgt op de Rebound voorziening wordt onderzocht op welke reguliere school voor voortgezet onderwijs de leerling zijn/haar schoolloopbaan zou kunnen vervolgen. Als dat gelet op de problematiek niet aan de orde is, wordt een overstap naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)voorbereid. • Directe plaatsing op een VSO-school. Dit is slechts mogelijk na het verkrijgen van een toelaatbaarheidsverklaring. Organisatie van uitplaatsing: De ouders en de leerling worden in het hele traject dat leidt tot uitplaatsing en bij het traject van uitplaatsing voortdurend betrokken. De afdelingsleider en de mentor blijven steeds met ze in gesprek en als dat wenselijk is, wordt ook de zorgcoördinator of orthopedagoog bij deze gesprekken betrokken. In geval van uitplaatsing is goede communicatie tussen de school van herkomst en de school waar de leerling geplaatst wordt heel belangrijk. In eerste instantie ten behoeve van een goede overdracht van de leerling en zijn dossier en daarna met het oog op goede nazorg. De zorgcoördinator legt en onderhoudt de contacten met het Samenwerkingsverband (Rebound), de PCL en de VSO-school.
6	**Communicatie met ouders**
	In deze notitie is bij zowel de 1e lijns-, de 2e lijns- als 3e lijnsbegeleiding die ten behoeve van leerlingen ingezet wordt, beschreven wat de communicatie met de ouders is. Voor alle duidelijkheid zetten we deze informatie in dit hoofdstuk nog eens op een rijtje. Communicatie bij de 1e lijnsbegeleiding. 1e lijns-begeleiding is voor alle leerlingen van toepassing en de communicatie die in dat verband met de ouders gevoerd wordt dus ook. • Aanmelding van de leerlingen Bij aanmelding van een leerling verwachten het Citadel College van de ouders volledige openheid van zaken ten aanzien van de (mogelijke) begeleidingsbehoefte van de leerling. Naast deze openheid wordt ook volledige medewerking verwacht bij het treffen van voorziening op het gebied van begeleiding. • Algemene ouderavonden. De school organiseert op gezette tijden ouderavonden met een bepaald onderwerp om ouders nader te informeren. Denk aan onderwerpen als sector- en profielkeuze, stages, excursies. • Ouderavonden naar aanleiding van het rapport. Na de uitreiking van het rapport aan het einde van een rapportperiode worden de ouders uitgenodigd om met een of meer docenten en de mentor te praten over de resultaten van hun kind. • Communicatie met de mentor. De mentor onderhoudt met de ouders van de leerlingen het contact over het wel en wee van de leerlingen. In bijzondere gevallen nodigt hij de ouders uit op school om een bepaalde kwestie aangaande hun zoon/of dochter te bespreken. Afhankelijk van het onderwerp kan hij daar de afdelingsleider of zorgcoördinator bij uitnodigen. • Communicatie vanuit de ouders met de school De school verwacht van de ouders actieve betrokkenheid bij de het welbevinden van hun kind, zijn/haar schoolresultaten en de diverse activiteiten die georganiseerd worden ter ondersteuning van een geslaagde schoolloopbaan. Die actieve betrokkenheid komt tot uitdrukking in de aanwezigheid op ouderavonden, het actief onderhouden van contacten met de mentor en de aanwezigheid bij gesprekken die soms in het kader van de goede gang van zaken noodzakelijk zijn.

Communicatie bij de 2e lijnsbegeleiding.

- De communicatie zoals beschreven bij de 1e lijns-begeleiding
- Als een leerling getest wordt voor leerwegondersteunend onderwijs, wordt dat bespreken met zijn ouders. Ook het aanvragen van een lwoo-verklaring wordt met de ouders besproken. De zorgcoördinator of de afdelingsleider voert het overleg met de ouders.
- Voor leerlingen in een lwoo-groep stelt de mentor een groepsplan op. Indien nodig wordt er individueel plan opgesteld door de orthopedagoog samen met de mentor. Dit hoeft nog niet direct een OPP te zijn. Vanuit een individueel plan kan toegewerkt worden richting een OPP, dat opgesteld wordt door de orthopedagoog in nauw overleg met de mentor.
- Ouders van leerlingen die vanwege een beperking in aanmerking komen voor aanvullende financiering van het samenwerkingsverband worden altijd betrokken bij het aanvragen van deze budgetten. Bij het toekennen van een dergelijk budget is voorwaarde dat er voor de leerling een OPP opgesteld wordt. De ouders worden vanaf het opstellen van dit plan betrokken en na ieder rapportperiode is het plan onderwerp van gesprek met de mentor.
- Als binnen de school besloten wordt dat een leerling extra ondersteuning krijgt vanuit de 2e lijns voorziening, dan worden de ouders daarover altijd vooraf geïnformeerd door de mentor. De ouders kunnen bij de mentor informatie opvragen over de resultaten van deze begeleiding.

Communicatie bij 3e lijnsbegeleiding.

- De communicatie zoals beschreven bij de 1e lijns- en 2e lijnsbegeleiding.
- Aan de inzet van 3e lijnsbegeleiding of aan (tijdelijke) uitplaatsing gaat altijd overleg in het Zorgadviesteam vooraf. Ouders worden daarover vrijwel altijd geïnformeerd en moeten er ook toestemming voor geven.
- In geval van inzet van extra begeleiding door experts van buiten de school, worden er duidelijke afspraken gemaakt en vastgelegd over het ondersteuningsaandeel dat verzorgd wordt door deze specialisten, het aandeel van de begeleiders binnen de school en het aandeel van de ouders en de leerlingen zelf. Ook wordt afgesproken en vastgelegd hoe de communicatie vanuit de 3e lijn met de school, de leerling en de ouders onderhouden wordt.
- In geval van (tijdelijke) uitplaatsing worden ouders gedurende het hele traject dat leidt tot uitplaatsing en het traject van uitplaatsing zelf voortdurend betrokken. De afdelingsleider en de mentor blijven steeds met ze in gesprek en als dat wenselijk is, wordt ook de zorgcoördinator of orthopedagoog bij deze gesprekken betrokken.

PLAATSING OP DE SCHOOL VAN AANMELDING NIET ALTIJD MOGELIJK

Het Citadel College gaat na of alle leerlingen geplaatst kunnen worden op de school van aanmelding. Echter, niet altijd past de leerling binnen de onderwijs- en begeleidingsmogelijkheden van de school. Het Citadel College zoekt dan samen met de ouders een beter passende school.

Er zijn drie redenen voor doorverwijzing naar een andere school:

1. De school kan niet voldoen aan de te specifieke ondersteuningsvraag.
2. Een teveel aan kinderen met ondersteuningsvragen kan de ondersteuningskracht van de school te boven gaan.
3. Het kind voldoet niet aan het niveau van de school.

De scholen van Nijmegen en omgeving zijn lid van Samenwerkingsverband Nijmegen en omgeving. Het SWV zorgt ervoor dat elke leerling een onderwijsplek op een school krijgt.

In overleg met ouders/verzorgers, de school van herkomst, de school van aanmelding en de andere school wordt de leerling door het Samenwerkingsverband op een school geplaatst waar voldaan wordt aan de zorgvraag van het kind.

BIJLAGE 1

Toestemmingsvereisten bij het bespreken van een leerling in het Zorg Advies Team

- Indien een betrokkene de leeftijd van 16 jaar nog niet bereikt heeft kan hij slechts bij het netwerk worden aangemeld met schriftelijke toestemming van de (gezaghebbende) ouders / verzorgers; indien de belangen van ouders/verzorgers botsen kan hiervan, in uitzonderlijke situatie, in het belang van de leerling worden afgeweken. Indien het een betrokkene van 16 jaar of ouder betreft, kan hij slechts bij het netwerk worden aangemeld met schriftelijke toestemming van betrokkene. In dit toestemmingsformulier

wordt de betrokkene/ ouders / verzorgers ook gevraagd om toestemming voor het ontvangen van en verstrekken aan de verantwoordelijke van persoonsgegevens en worden zij geïnformeerd over het doel hiervan.

- Bij vragen van scholen betreffende kind- of gezinsproblematieken waarbij ouders geen toestemming willen geven voor aanmelding bij het netwerk kan de betreffende casus alleen anoniem besproken worden met medewerkers van het betreffende netwerk.
- Onderzoeksmedewerkers die in opdracht van de houder het netwerk beschrijven en evalueren ontvangen uitsluitend geanonimiseerde persoonsgegevens.
- Persoonsgegevens mogen pas worden verstrekt aan instellingen voor (jeugd)zorg en hulpverlening na toestemming hiervoor van de ouders en/of de betrokkene.
- Voor het inwinnen van persoonsgegevens bij andere instellingen voor hulp en zorg is toestemming van de ouders / verzorgers en/of de betrokkene noodzakelijk.